

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7202
Tarih : 03.09.2024

15932

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM* tarafından Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Celal Fırat

İstanbul Milletvekili

Tunceli Çemişgezek'te bulunan Tağar Çayı üzerine 1957'de elektrik üretimi için santral kurulmuştur. Santral uzun süre Boydak Holding kapsamında ilçeye elektrik sağlamak için kullanılmıştır. Daha sonra Erzincan İl Özel İdaresi altında ER İnşaat'ın kullanımına verildiği ilçe halkı tarafından beyan edilmiştir. Çemişgezek Cumhuriyet Başsavcılığına yapılan başvurulara inceleme dahi yapılmadan takipsizlik kararı verilmiştir.

ER İnşaatın ruhsatsız ve ÇED Olumsuz raporuna rağmen eski santrali yıkıp, hukuksuz bir şekilde yeni santralin yapım faaliyetlerini sürdürdüğü bilinmektedir. Devasa bir yapıyla bölgenin dokusuna tamamen aykırı bir regülatör inşa edilmeye çalışılmaktadır. Tağar Çayı'nın tamamı HES projesine aktarmaya çalışılmaktadır. Tağar Çayı'nda nesli tükenmekte olan Su Samurları, Alabalıklar yaşamakta, yine çevresinde yaban domuzları ve dağ keçileri yaşamaktadır. Ayrıca yabani hayvanların yaşadığı mağaralar yer almaktadır. Çay üzerinde 1857 yılında yapılmış olan Yusuf Ziya Paşa Köprüsü'ne de zarar vermektedir. Yine aynı vadi de yer alan Urartular zamanından kalan tarihi İn'ler bulunmakta ve HES projesi bunların tamamının yok olmasına sebep olacaktır.

Doğayı alt üst ederek yapılan ve işletilen HES'ler; ekolojik dengeyi bozarak insan hayvan, doğa ve bütün canlılar üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Çünkü ekosistemdeki bütün canlılara ait olan suyun kullanım hakkı şirketlere verilerek; doğa üzerinde ağır bir tahribatın önü açılmaktadır. HES'lerin ortaya çıkardığı hayati sonuçlara rağmen birçok proje için ÇED raporu dahi istenmemektedir. Hatta Türkiye'nin, doğal kaynakların ve dengenin korunmasına ilişkin uluslararası sözleşmelere taraf olmasına rağmen buna riayet edilmediği ortadadır.

Bu Kapsamda;

- 1- Tağar Çayı üzerinde çalışma yürüten ER İnşaat'ın yetki belgeleri ve ruhsatları bu işlemleri yapmaya yetkili midir?
- 2- Yeni kurulan HES konusunda bakanlığınıza bilgilendirme yapılmış mıdır, yapıldıysa eğer yetki bakanlık tarafından mı sağlanmıştır?
- 3- Bölge halkının tüm itiraz ve eylemlerine rağmen doğal yaşam alanlarının yok edilmesinde ki ısrarın sebebi nedir?
- 4- HES'lerin kontrolsüz bir şekilde özellikle bir bölgede bu kadar yoğun oranlarda inşa edilmesinin doğaya vereceği zarar neden dikkate alınmamaktadır?
- 5- HES Projesinin su canlılarının, tarihi yapıların ve su kaynaklarının ortadan kaldıracağı gibi sebeplerle uygun olmadığı sonucu doğrultusunda projenin iptal edilmesi için bakanlık olarak bir girişimde bulunacak mısınız?